

Paaszondag, 4 april 2021

Overdenking bij Johannes 20: 1-18

Het slotlied straks is: Sta op een morgen ongedacht, Gods dag is aangebroken. Lied 630

Voor Maria uit Magdala was het een morgen ongedacht. Zij had niet kunnen bedenken, dat de ochtend zo zou verlopen.

Zag u het ook voor u? Maria uit Magdala die met wapperende kleren naar de leerlingen toe rent: ik heb de Heer gezien! Zij, Maria, heeft de Heer gezien, gevoelt, heel diep vanbinnen. n Jezus heeft haar gezien, in haar diepe verdriet, in haar toewijding en zorg voor Hem.

Hij heeft haar bij haar naam genoemd: Maria

En daar gebeurde het:

Maria

En Houdt mij niet vast

En vertel

En ga

Daar gebeurde waar geen woorden voor zijn, bijna geen woorden voor nodig zijn, daar gebeurde iets tussen God en mens. Maria begreep, verstond, en ging!

Opstanding

Niet in woorden te vatten, niet zomaar te begrijpen

Of misschien moeten we het ook niet willen begrijpen

Maar eruit leven, uit genade!

Vol van dit gebeuren zie je Maria naar de leerlingen toe rennen.

Met wapperende rokken zei ik net, dat staat er niet, maar zo zie ik het wel voor me.

Het nieuws moet gedeeld worden, moet verteld worden!

En dat doet Maria. Ze vertelt de leerlingen: ik heb de Heer gezien.

Maar de leerlingen zitten in een andere emotie dan Maria

Ik kan me voorstellen dat de leerlingen niet gelijk begrepen wat Maria bedoeld.

Zij zitten in hun emotie van verdriet, verbijstering, hun Heer gedood en ook nog zijn lichaam weg. Ze zitten opgesloten in hun huis, in hun eigen verdriet en emotie.

Zij hebben zich opgesloten in hun eigen huis.

Maria is al in de vroege ochtend het huis uitgegaan

De leerlingen zullen wel de totale andere emotie van Maria zien, dan toen ze eerder die ochtend verbijsterd kwam vertellen: ze hebben de Heer weggehaald.

Nu komt ze opgetogen binnen stormen....

In een ochtend veranderen de emoties bij Maria van groot verdriet, vol van verlies naar perspectief. Naar een andere morgen. Niet dat ze Jezus weer bij zich heeft, en toch wel, maar anders. En dat heeft zij begrepen. De leerlingen hebben nog een aantal verschijningen nodig om dat mysterie te kunnen vatten.

U merkt, ik zoek naar woorden voor dat mysterie: de opstanding. En eigenlijk wil ik er geen woorden aan geven, om het niet te veel in menselijke woorden te willen vatten, omdat het meer omvat dan wat ik kan bevatten. En zo wil ik het laten. En zo wil ik het laten gebeuren!

In dit verhaal van de opstanding zitten een aantal hele mooie pastorale momenten:

Als Maria het lege graf inkijkt, als Petrus en de andere leerling al weg zijn, zitten er twee engelen in het graf. Een aan het hoofdeinde en een aan het voeteneinde. De engelen omsluiten a.h.w. het lichaam van Jezus. Zorgzaam. Dit en zeker ook de vragen die volgen geven mij het gevoel dat deze engelen zorgzaam zijn zowel voor Jezus als voor Maria. Waarom huil je, vragen de engelen aan haar. Onlogische vraag? Het is toch duidelijk waarom Maria huilt? Jezus weg, de leerlingen verbijsterd weer naar huis gegaan, daar staat ze alleen, zonder perspectief.

Waarom huil je? Vertel maar, open je hart. Maria krijgt de gelegenheid om te vertellen al het nare dat er is gebeurd. Vertel maar! Ook al is dat wat ze verteld bekend bij de ander. Het gaat in deze om Maria, niet om degene die vraagt, waarom huil je?

En Jezus doet hetzelfde, vraagt ook: waarom huil je? Wie zoek je?

De woorden van Maria buitelen over elkaar heen....

Ze laat zich pas stoppen door de liefdevolle woorden: Maria. Zij wordt herkend. Maria wordt bij haar naam genoemd. Jezus noemt haar bij haar diepste zijn! Ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij!

En er klinkt: Houdt mij niet vast.

Op dat moment gebeurde er iets diep van binnen bij Maria. Ze ziet de opgestane Jezus, En zelf staat ze op uit haar verdriet en ze gaat. Zij staat op! Op deze morgen ongedacht!

Een poosje geleden vroeg Mathijs van Nieuwkerk aan de niet meer zo jonge

Herman van Veen: Wat houd je gaande?

Morgen, zei Herman, dat er een morgen is met antwoorden op vragen van vandaag.

De dag van vandaag staat niet op zichzelf. We mogen een morgen verwachten.

Ook als het leven van vandaag zwaar is, uitzichtloos lijkt.

Want ondanks dat we vandaag Pasen vieren, is het leven voor sommige mensen vandaag net zo uitzichtloos is als gister, omdat de pijn van het leven van vandaag er net zo is als gister.

Of dat de zorgen over waarheid en onwaarheid vandaag net zo op je schouders drukken als gister.

En toch kan het zo zijn dat morgen er een lichtje gloort, of overmorgen.

Of...

Elke morgen kan er nieuwe hoop gloren.

De hoop dat het leven beter wordt,

De hoop dat je het leven met al het zware aanvaard en kunt dragen.

Want ondanks Pasen is het leven er nog niet in zijn volle glorie!

Ik werd deze weken ook bepaald bij een artikel in de krant, van twee weken geleden.

Een interview met de 97 jarige Edy Korthals Altes.

Twee dingen wil ik noemen uit dit artikel:

Edy Korthals Altes vertelt dat hij in het verleden elkaar jaar naar de kathedraal van Luca in Italië ging, waar het schilderij van Tintoretto hangt: het laatste avondmaal met Christus aan het hoofd. (een schilderij zo anders dan het laatste avondmaal van Leonardo Da Vinci)

Elk jaar ging hij kijken naar hetzelfde schilderij.

Elk jaar kijken of je iets nieuws kunt zien, ontdekken, of beleven.

Je elk jaar laten inspireren door hetzelfde.

Het is net als elk jaar luisteren naar hetzelfde paasevangelie.

Elk jaar hopen we dat er iets is dat je nieuw raakt, verbaasd, dichter brengt bij de Opstanding

Korthals Altes vertelt, dat toen zijn ogen het schilderij niet meer konden zien, omdat zijn ogen onverwacht achteruitgingen, hij zich bij zichzelf afvroeg: wat zag ik in het schilderij?

Pas toen realiseerde hij welke betekenis de schilder in dit schilderij heeft willen vastleggen.

Toen hij zelf niet meer kon zien, drong de diepe betekenis pas tot hem door.
Hij werd niet meer afgeleid door van alles, maar kon kijken naar de essentie.
Korthals Altes zegt: het innerlijk oog kan meer dingen zien, dan het uiterlijk oog ziet.

Het tweede dat mij intrigeerde in dit artikel is waarin hij beschrijft hoe zijn leven veranderd is en dat hij zich in die tijd herkent in de woorden van Vaclav Havel.

Het is in de jaren 90. De jaren van de wapenwedloop, van de val van het communisme.
Vaclav Havel schrijft, terwijl hij gevangen zit:

Hoe langer ik erover nadenk, hoe meer ik ervan doordrongen raak, dat de huidige crisis te maken heeft met het verlies van onze relatie met het transcendente, het vermogen om een hogere staat van bewust zijn te ervaren.

Woorden van Vaclav Havel, die Korthals Altes herkent in zijn eigen leven.

Nu, 2021 brengt Korthals Altes deze vraag naar onze tijd: waar richten wij ons op?

Wat is het wonder van het leven waarin wij leven?

Hij zegt: De mens is zichzelf centraal gaan stellen, zonder bewust contact te maken met dat wat boven hemzelf uitstijgt. Het leven in deze tijd is te plat geworden.

Het leven te plat. De mens denkt het zelf te kunnen.

Woorden om op te kauwen. Om te doordenken.

Om met anderen er over te praten, hoe zie jij het leven met God?

Hoe doe jij dat?

Maak ik bewust contact met de Eeuwige

Begrijp ik wat Maria begreep?

En geef ik mij over aan dat wat er is tussen God en mens?

Ik eindig met de woorden van Lied 816 Dat wij onszelf gewonnen geven, aan het bevrijdende bestaan,

Lied 816

Amen